

"BENOEMEN IS HERINNEREN"

- L.A.

VROUWEN IN ARCHITECTUUR: EEN DISPOSITIEF VOOR DE BIBLIOTHEEK

presentatie van masterproef "gebruiksaanwijzing
voor een vertaling" Floriane Kersters
Vakgroepbibliotheek Architectuur en Stedenbouw

gebruiksaanwijzing voor een vertaling | een vervolg

In de masterproef *Gebruiksaanwijzing voor een vertaling* werd onderzocht hoe de Portugese kunstenares Leonor Antunes referenties verwerkt in haar werk. Haar sculpturen hebben zowel een zichtbare als een onzichtbare dimensie: tastbare, abstracte objecten worden verweven met herinneringen en verwijzingen naar vergeten kunstenaars en architecten—vaak vrouwen—uit de twintigste eeuw. De masterproef analyseert hoe deze referenties in haar sculpturen worden vertaald en gematerialiseerd.

Het onderzoek bestond uit twee delen, waarin op verschillende manieren werd onderzocht hoe Antunes ideeën van anderen omzet in haar eigen sculpturale taal:

I. gebruiksaanwijzing - een theoretische analyse van Antunes' sculpturen op basis van grafisch en literatuuronderzoek. Elf werken en tentoonstellingen werden bestudeerd om terugkerende thema's, transformaties en referenties bloot te leggen.

II. vertaling - een praktijkgericht onderzoek waarin Antunes' werkwijze werd toegepast vanuit het perspectief van een architectuurstudente. Door een ontwerpopdracht volgens haar principes uit te voeren, werd inzicht verkregen in de stappen die leiden tot haar vertaalproces. Dit resulteerde in een ruimtelijke installatie waarin bestaande referenties à la Leonor Antunes werden verwerkt.

vrouwen in architectuur | een dispositief voor de bibliotheek

Antunes' werk draait om citeren, refereren en archiveren. Daarom werd de *Faculteitsbibliotheek Ingenieurswetenschappen en Architectuur* in het Plateaugebouw - een verzamelplaats van referenties - gekozen als locatie voor de ontwerpopdracht. Het onderzoek begon met een analyse van de representatie van vrouwen binnen het architectuur-, kunst- en designcanon. Met behulp van AI werd een kwantitatieve inventarisatie gemaakt van boeken in de bibliotheekcollectie die gewijd zijn aan vrouwelijke ontwerpers, architecten en kunstenaars: *118 + 192 boeken*.

Dit vormde de basis voor een nieuw ontwerpvragestuk: welk dispositief kan ervoor zorgen dat de aanwezigheid van vrouwen en hun werk in de architectuur beter zichtbaar worden gemaakt binnen de bibliotheek?

"benoemen is herinneren" | een nieuw hoofdstuk

Dit deel van het onderzoek, aanvankelijk slechts een klein aspect van de masterproef, kreeg een fysieke vertaling in de bibliotheek. In samenwerking met de bibliotheek werden de *118 + 192* boeken uit de rekken gehaald en samengebracht in een nieuwe kast. Deze kleine kast, omringd door de grote blauwe boekenkasten, maakt de problematiek die in de masterproef werd aangekaart - de ondervertegenwoordiging van vrouwen in de kunst-, architectuur- en ontwerpgeschiedenis - visueel tastbaar.

referentieregister | uitbreiding van de collectie

In het derde deel van de masterproef - *III. referentieregister* - werden de besproken figuren alfabetisch geordend met verwijzingen naar hun plaats binnen het onderzoek. Daarnaast werd de beschikbare literatuur in de bibliotheek geëvalueerd, en werden aankoopsgesties gedaan om de collectie rond vrouwelijke ontwerpers uit te breiden.

De bibliotheek heeft inmiddels enkele van de voorgestelde aankopen gerealiseerd en nodigt bezoekers uit om aanvullende suggesties te doen. Zo blijft de collectie groeien en kan de kast bijdragen aan een inclusievere representatie binnen de bibliotheek.

